

Työpaikkaohjaajakoulutus

KSAOn salkkumalli

Parasta Palvelua

Opetus- ja kulttuuriministeriö

 KSAO
KOUVOLAN SEUDUN
AMMATTIOPISTO

Hienoa, olet päättänyt ryhtyä opiskelijan työpaikkaohjaajaksi!

- Olet opiskelijan oppimisen kannalta tärkeä vaikuttaja matkalla työelämään
- Toimit työpaikan ja oppilaitoksen välisenä yhdyshenkilönä
- Ohjatessasi opiskelijaa opit samalla myös itse

Ohjaan.fi – sivuston esittelyvideo
<https://www.youtube.com/watch?v=oMo8p4gbE4c>

Ohjaan.fi – esittelyvideo
- Työpaikkaohjaaja
<https://www.youtube.com/watch?v=zEsk3KQWD8>

**Työpaikkaohjaajana
olet selvillä seuraavista
kokonaisuuksista:**

**1.
Ammatillinen
koulutus tänään**

**2.
Työpaikkaohjaaja
opiskelijan
ohjaajana**

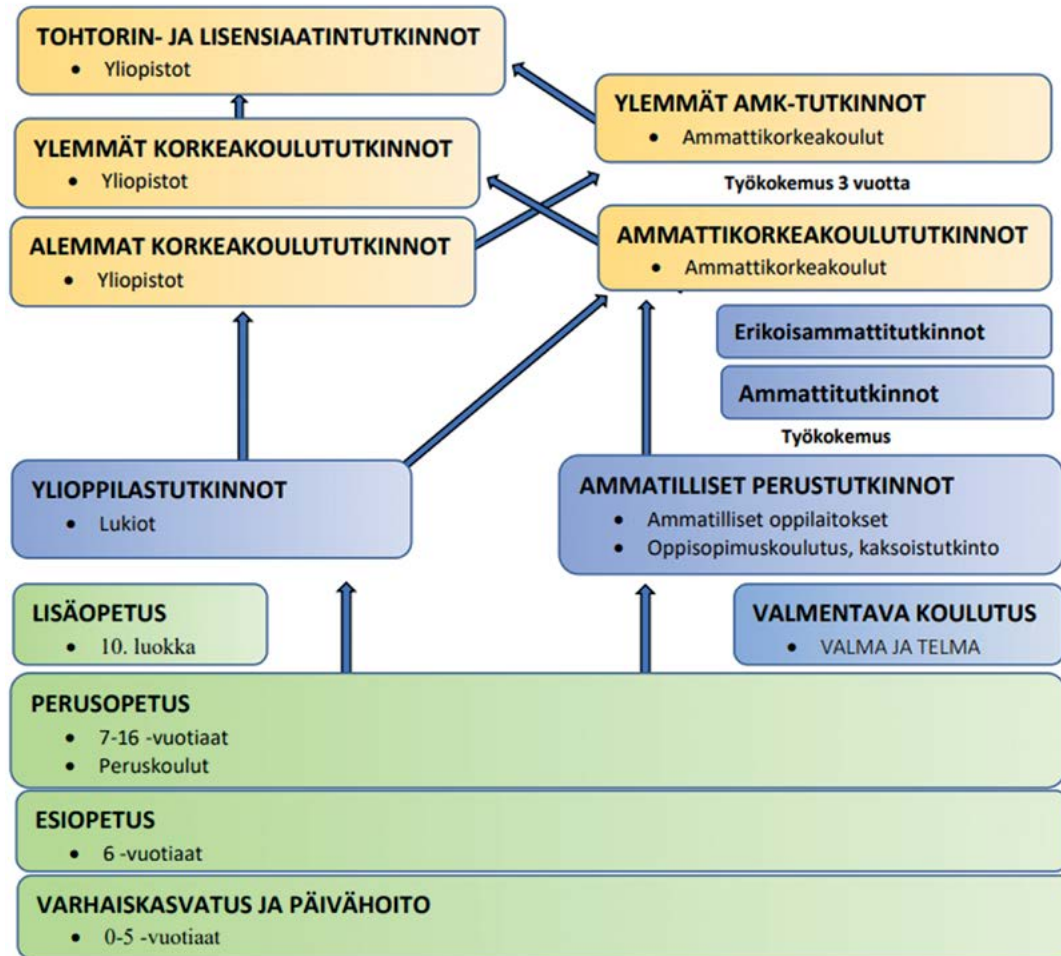
**3.
Työpaikkaohjaaja
osaamisen
arvioijana**

1. Ammatillinen koulutus tänään

Ammatillinen koulutus Suomessa

AMMATILLINEN KOULUTUS SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄSSÄ

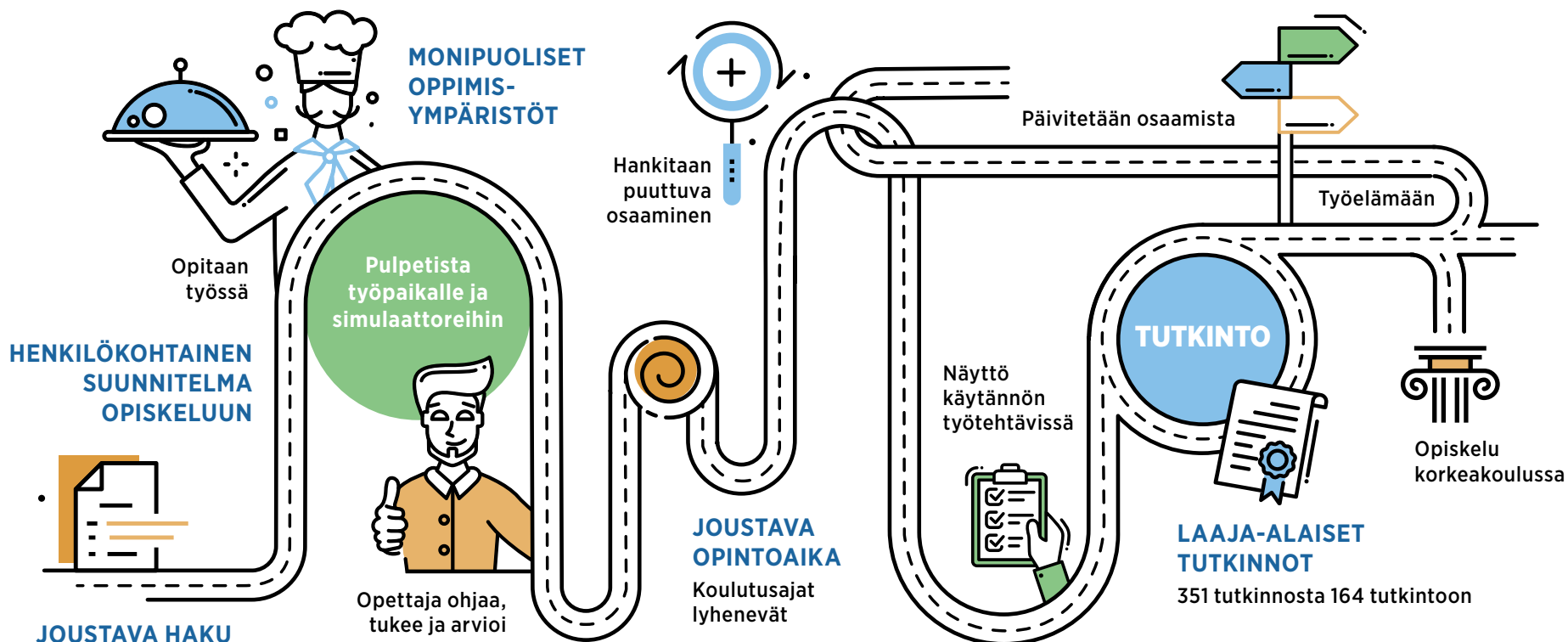
- Työpaikallasi voi olla opiskelijoita:**
- ammatillisista perustutkinnoista
 - ammattitutkinnoista
 - erikoisammattitutkinnoista
 - VALMAsta (ammattilliseen koulutukseen valmentava koulutus) elämään valmentava koulutus)
 - muilta koulutusaloilta

Suomalainen koulutusjärjestelmä muodostuu

- Varhaiskasvatuksesta, jota järjestetään lapsille pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista
- Esiopetuksesta, jota järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna
- Yleissivistävästä perusopetuksesta (peruskoulu)
- Peruskoulun jälkeisestä toisen asteen koulutuksesta, johon kuuluvat ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus
- Korkea-asteen koulutuksesta, jota annetaan ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa
- Aikuiskoulutusta on tarjolla jatkuvan haun kautta kaikilla koulutusasteilla

UUSI AMMATILLINEN KOULUTUS 1.1.2018 alkaen

Työelämä muuttuu. Ammatteja syntyy ja katoaa. Teknologia kehittyy. Ansaintalogiikat uudistuvat. Opiskelijoiden tarpeet yksilöllistyvät. Osaamista uudistetaan läpi työuran.

VAIKUTTAVUUTEEN KANNUSTAVAA RAHOITUSTA
Opiskelijat pysyvät mukana, suorittavat opintoja, valmistuvat, saavat töitä tai jatkavat opintojaan

YKSI LAINSÄÄDÄNTÖ, YKSI JÄRJESTÄMISLUPA
Ei raja-aitoja nuorten ja aikuisten välillä

VÄHEMMÄN BYROKRATIAA JA ENEMMÄN TOIMIVALTAA
koulutuksen järjestäjälle

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

#AMISREFORMI

Laki ammatillisesta koulutuksesta 1.1.2018 (531/2017)

Uudistunut ammatillinen koulutus on asiakaslähtöistä ja osaamisperusteista

Työelämä on mukana
varmistamassa
ammatillisen
koulutuksen laatua
<https://ohjaan.fi/tyoelama-oppimisessa-mukana/>

- 1.** Koulutuksen tavoitteet ja toteutus pohjautuvat opiskelijan ja työelämän tarpeisiin
- 2.** Opiskelija opiskelee vain sitä, mitä ei vielä osaa. Joustava opintoaika, pitenee tai lyhenee
- 3.** Muutamissa tutkinnoissa on terveydentilavaatimukset. Koulutuksen järjestäjille keinoja puuttua opiskeluun soveltumattomuuteen
<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/6764440>
- 4.** Koulutus perustuu valtakunnallisiin tutkintojen perusteisiin
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/selaus/kooste/amatillinenkoulutus?hakutyyppe=perusteet>

Koulutukseen hakeminen

Yhteishaku (helmikuu – maaliskuu)

- Hakevat pääsääntöisesti peruskoulun päättäneet
- Hakukohteena perustutkinto

Jatkuva haku

- Hakijalla on jo työkokemusta, mutta ei tutkintoa
- Hakijalla on jo ammatillinen perustutkinto tai muu tutkinto
- Hakija hakee oppisopimuskoulutukseen (edellyttää soveltuvaa työpaikkaa)
- Hakija haluaa suorittaa vain tutkinnon osan tai osia koko tutkinnon sijaan
- Hakija on jäänyt yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa
- Hakukohteena perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto

*Jatkuvassa haussa
koulutukseen
voi hakea
ympäri vuoden*

<https://www.ksao.fi/hakijalle/>

Ammatilliset tutkinnot

Ammatillinen perustutkinto

- Laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin, valmiuksia yrittäjyyteen sekä jatko-opintojen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja

Ammattitutkinto

- Työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on perustutkintoa syvällisempää, monialaisempaa ja kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin

Erikoisammattitutkinto

- Työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa, joka on ammattitutkintoa syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/ammattilliset-tutkinnot>

2. Työpaikkaohjaaja opiskelijan ohjaajana

Molemmissa malleissa varmistetaan, että työpaikalta löytyvät opiskelua vastaavat työtehtävät, riittävästi toimintaa, tarpeelliset tuotantovälineet sekä osaavaa henkilöstöä ohjaukseen.

OPPISOPIMUS

Milloin oppisopimus?

- Oppisopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista ammattia opiskelevalle, rekrytoitavalle tai työssä olevalle henkilölle.
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilöstä tulee työntekijä.
- Sopii kaikenikäisille.
- Opiskelija on työsuhteessa ja työskentelee keskimäärin vähintään 25 h/viikko.
- Opiskelijalle maksetaan TESin mukaista palkkaa. Opiskelija voi saada opintososiaalisia etuja.
- Työnantajalle voidaan maksaa erikseen sovittavaa koulutuskorvausta.
- Voidaan sopia tutkinnon osan tai vaikka koko tutkinnon suorittamisen ajaksi.

Työelämässä oppimisen voi toteuttaa myös edellisiä tapoja vaihdellen.

Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa opintoja myös kansainvälisillä työpaikoilla.

Osaamisen hankkimisen voi tehdä myös omalla työpaikalla ilman koulutus- tai oppisopimusta.

- Työpaikalla tai koulutuksen järjestäjällä ei ole ohjausvelvollisuutta.
- Työssä hankittu osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa.

KOULUTUSSOPIMUS

Milloin koulutussopimus?

- Koulutussopimuksella hankitaan ja vahvistetaan osaamista työpaikalla opiskelijana (ent. työssäoppiminen).
- Suunnitellaan aina yhdessä työnantajan kanssa. Henkilö säilyy opiskelijana.
- Sopii kaikenikäisille.
- Opiskelija ei ole työsuhteessa. Voi ajoittautua 1-5 päivälle viikossa. Tuntimäärä sovitaan yksilöllisesti.
- Työnantaja ei maksa palkkaa tai tarjoa muuta korvausta. Opiskelija voi saada opintotukea ja muita opintososiaalisia etuja.
- Työnantajalle ei makseta koulutuskorvausta.
- Koulutussopimus suunnitellaan ja suoritetaan tutkinnon osa tai pienempi osa kerrallaan tai useammasta tutkinnon osasta.

HOKS eli henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma

Henkilökohtaistaminen

- Opiskelijalle suunnitellaan ja toteutetaan tämän tarpeita vastaava opintopolku
- Aiempi osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan
 - suunnitellaan uuden osaamisen hankkimisen sisällöt ja tavat
 - suunnitellaan ohjauksen ja tuen toimet

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma

- Tiedot aiemman osaamisen huomioon ottamisesta tutkinnon suorittamisessa
- Tarvittavan uuden osaamisen hankkimisen tavat ja sisällöt
- Osaamisen kehittyminen ja osoittaminen sekä
- Yksilölliset ohjaus- ja tukitoimet

Erityistä tukea tarvitseva opiskelija

Osa opiskelijoista tarvitsee tukea oppimisen vaikeuden tai oppimisen taustalla vaikuttavan seikan vuoksi.

Opiskelijan on saatava riittävästi tukea osaamisen hankkimiseen. Tuen tarpeesta keskustellaan yhdessä opiskelijan, opettajan ja työpaikkaohjaajan kanssa (opiskelijalta tai huoltajalta oltava lupa)

Opiskelijalle suunnitellaan yksilölliset tuen ja ohjaamisen keinot.

Myös oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee saada tarvitsemansa erityinen tuki.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 64 § Erityinen tuki

Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi tarvitsee ... Erityisellä tuella tarkoitetaan opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea

Työelämässä oppiminen on tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua

Järjestämisen edellytykset

- Työpaikalla on riittävästi tuotanto- ja palvelutoimintaa, tarpeelliset työvälineet sekä ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä henkilöstö
- Opiskelijalle nimetään pätevä ja vastuullinen työpaikkaohjaaja
- Opiskelijan osaamista arvioidaan oppilaitoksen kanssa sovitun käytännön mukaisesti
- Koulutuksen järjestäjä vastaa, että opiskelijan tavoitteet saavutetaan työpaikalla
- Yksilölliset aikataulut, myös työelämässä oppimisen jaksolla

Tulostettava muistilista
työpaikkaohjaajalle:

http://ksao.fi/muistilista_ohjaajalle

Kuka olisi paras
hoitamaan
työpaikkaohjaajan
tehtäviä?
Miten muut
osallistuvat
ohjaamiseen
ja arviointiin?

Mitä opiskelijan
olisi hyvä
osata etukäteen?
Kuinka usein
olemme valmiita
opiskelijan?

Työturvallisuus

Ennen työelämässä oppimisen jaksoa ohjaava opettaja, työnantaja sekä nimetty työpaikkaohjaaja varmistavat yhdessä, että opiskelijalla on edellytykset tehdä työtä turvallisesti, terveyttään vaarantamatta ja ohjeita noudattaen. Samalla varmistetaan, että opiskelijalla on riittävä perusvalmius ja sopivuus suoritettavaan työhön.

- 1. Työpaikkaohjaajana perehdytät opiskelijan työpaikalla voimassa oleviin työsuojelu- ja työturvallisuusmääräyksiin ja ammattialan erityissäännöksiin ja tarjoat opiskelijalle myös tarvittavat suojavälineet**
- 2. Oppilaitos varmistaa, onko työnantaja tehnyt työturvallisuuslain (738/2002, 10 ja 11§) mukaisen työn vaarojen selvittämisen ja arvioinnin opiskelijan työpaikalla**
- 3. Alle 18-vuotiaasta opiskelijasta tehdään ilmoitus työsuojeluviranomaiselle, mikäli opiskelija joutuu erityisen haitallisiin tai vaarallisiin tehtäviin**
- 4. Koulutussopimuksessa olevan opiskelijan lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta ja vastuuvakuutuksesta vastaa oppilaitos. Opiskelijan ollessa työsuhteessa työnantajaan, esim. oppisopimuksessa, vakuutuksesta vastaa työnantaja**

Koulutuksen alussa opiskelija perehtyy mm:

1. Alkusammutusvälineistöön (käyttö ja sijainti)
2. Toimintaan ensiaputilanteissa
3. Toimintaan palo- ja pelastautumistilanteissa (pelastussuunnitelma)
4. Toimintaan poikkeustilanteissa (esim. sähkökatkos)
5. Mahdollisiin vaaroihin asiakaspalvelutilanteissa
6. Toimintaan työtapaturmatilanteissa
7. Muihin alaan liittyviin turvallisuusmääräyksiin ja käytäntöihin

Perehdytä opiskelija työtehtäviin

Työpaikkaohjaaja		Työpaikkaohjaaja		Esimies		Työsuojelusta vastaava/esimies	
Mitä perehdytetty	x	Mitä perehdytetty	x	Mitä perehdytetty	x	Mitä perehdytetty	x
Tutustuminen toimitiloihin		Perehdyttämisaineisto		Organisaatio ja yrityksen yleisesittely		Työturvallisuusohjeet	
Tutustuminen työpisteeseen		Työympäristö ja -turvallisuus		Yrityksen toimintatavat ja periaatteet, aatujärjestelmä		Koneet ja laitteet/niiden suojaimet	
Työtoverit		Poissaolokäytäntö/ ilmoitus sairastumistapauksessa		Tuotteet/palvelut		Menettely tapaturman sattuessa	
Asiakkaat		Jätteiden lajittelu/ohjeet/ paikat		Tiedottaminen		Työtehtäväkohtainen turvallisuus Suojavarusteet ja -vaatetus	
Työaika, tauot, tupakointi		Ergonomia, oma jaksaminen		Opiskelijan oikeudet/velvollisuudet		Käyttöturvallisuustiedotteet	
Ruokailu, sosiaaliset tilat		Asiakkaan vastaanottaminen/kohtaaminen		Vaitiolovelvollisuus		Paloturvallisuus, sammutusvälineet ja varauloskäynti	
Työvaatetus, korut, kengät, hiukset ja vaatetus		Yhteydenpito yritys/opettaja		Luottamusmiesjärjestelmä		Ensiapuvälineet/Ea-kaapit	
Avaimet, puhelimet		Työtehtävät, vastuut		Yrityksen erityisolosuhteet		Työn erityiset turvallisuusriskit Väkivaltainen asiakas	
Puhelimen käyttö ja siihen vastaaminen		Siisteyden ja järjestyksen ylläpito		Tietoturvasitoumus		Hälytysnumerot, poistumistiet Kokoontumispaikka	
						Muut alakohtaiset perehdyttämiset	
<p><i>Pvm. ja allekirjoitukset, kun kaikki perehdytetty</i></p>							

Opiskelijan työelämätaidot

Työelämässä oppimisen jakso voi olla opiskelijalle ensimmäinen kosketus työelämään

Kokeneelle työntekijälle tutut ja itsestään selvät asiat voivat olla nuorelle opiskelijalle täysin vieraita

Työelämätaitoja:

- Elämännhallintataidot (mm. Itsetuntemus, hyvät tavat, jaksaminen, työaikojen noudattaminen)
- Asenne- ja sisäisen yrittäjyyden taidot (luotettavuus, oma-aloitteisuus, rohkeus)
- Yhteistyö- ja ammatilliset taidot (vuorovaikutus, alustaidot, työtehtäväosaaminen)

MIETI:
Millaiset työelämä-
taidot kohtaamillasi
opiskelijoilla on
ollut?
Miten olet toiminut
opiskelijan kanssa?

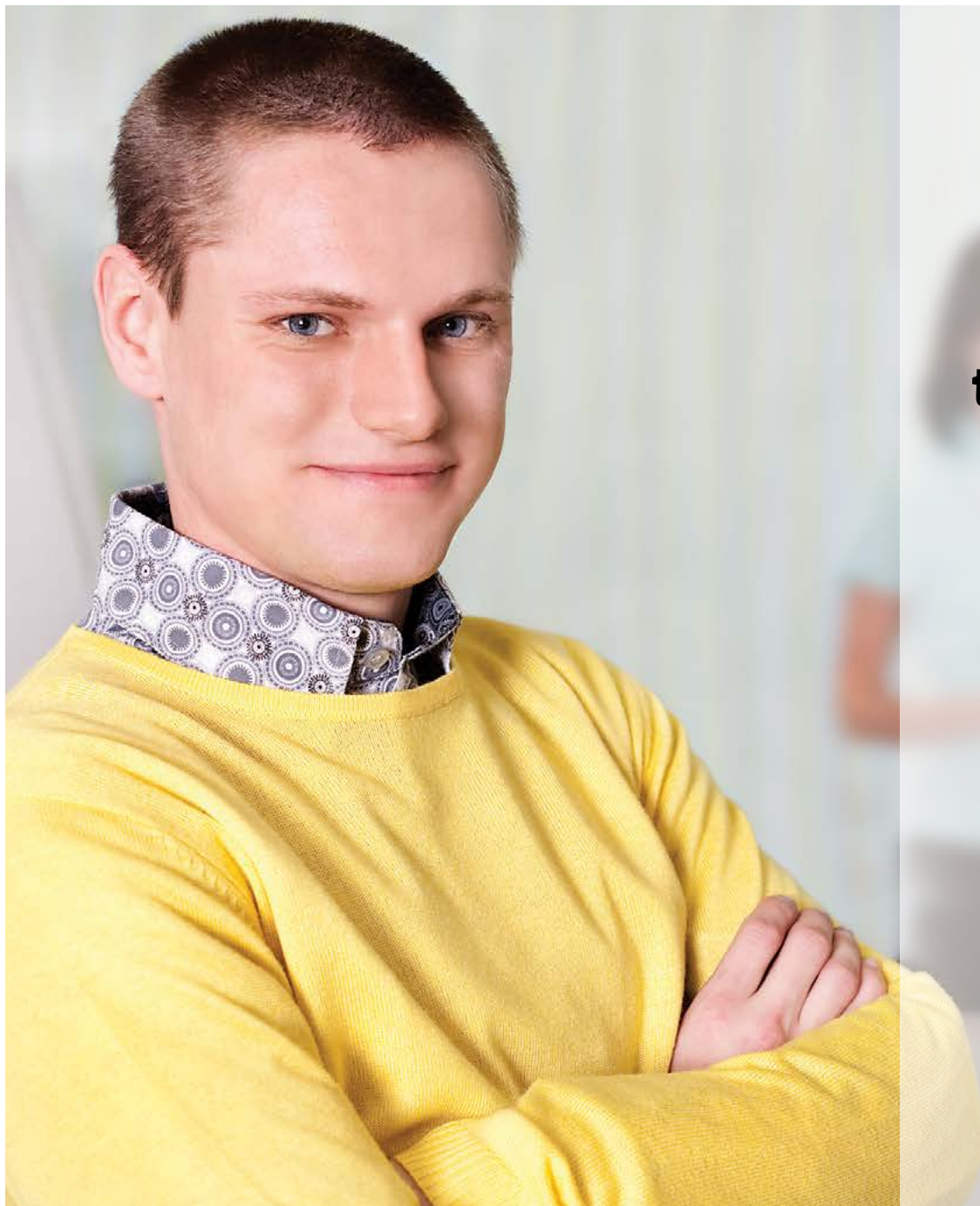

Hyödynnä erilaisia vuorovaikutuskeinoja ohjaustilanteissa

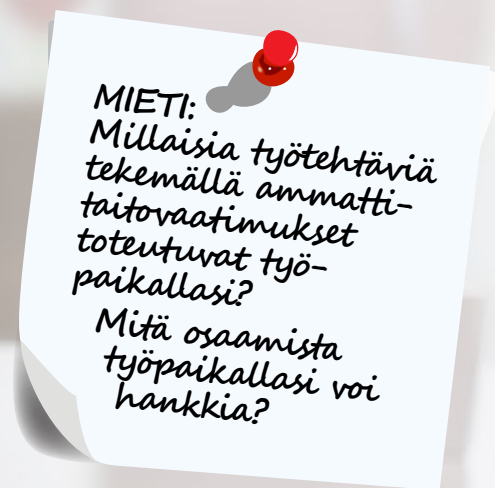

Lue lisää nuorten, aikuisten, erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttajaopiskelijoiden ohjauksesta:

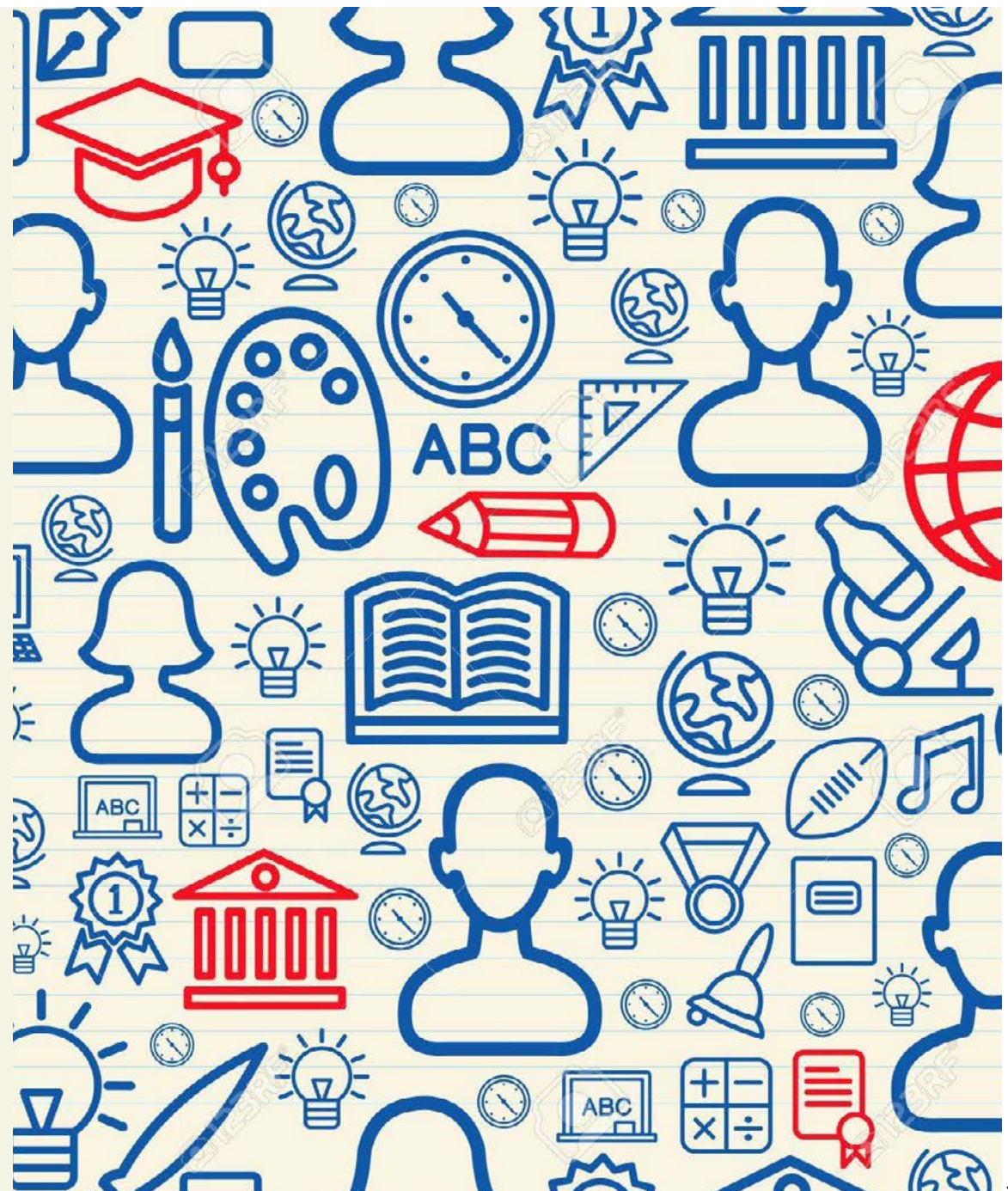
<https://www.kunkoululoppuu.fi/materiaali/tyopaikkaohjaaja-opiskelijan-ohjaajana/>

**Työpaikkaohjaaja
ja opettaja
suunnittelevat yhdessä
opiskelijan kanssa
työtehtävät, joita tekemällä
opiskelija hankkii
tutkinnon perusteiden
mukaista
puuttuvaa osaamista**

- 1.** Anna opiskelijalle mahdollisuus tehdä monipuolisesti työtehtäviä
- 2.** Osaamista kertyy tekemällä ja toistamalla
- 3.** Pohdi opiskelijan kanssa hänen työskentelyään
(Miten sujui? Mikä meni hyvin? Miltä tilanne tuntui? Mitä voisi tehdä toisin?)
- 4.** Ohjaa opiskelija työtehtäviin liittyvän tiedon pariin
(työpaikan ohjeet, oppikirjat, muistiinpanot, kirjallisuus, keskustelu muiden työntekijöiden kanssa)
- 5.** Oppimispäiväkirjaa työstetään Wilmassa
- 6.** Rohkaise, anna tilaa ja mahdollisuuksia kokeiluun

Ohjauksen haastavia tilanteita ja ratkaisuehdotuksia

1. Opiskelijan arkuus työtehtävien tekemisessä ja asiakkaiden kohtaamisessa
2. Opiskelijan kaikkitietävä tai liian oma-aloitteinen toiminta
3. Opiskelija ei noudata tai ymmärrä työpaikan pelisääntöjä
4. Työpaikkaohjaajalla on riittämätön tieto opiskelijan taustasta, pulmista tai oppimisvaikeuksista
5. Opiskelijan oppimisvaikeuksien tukeminen
6. Opiskelijan motivaation puute
7. Opiskelijan vaikeus ottaa palautetta vastaan

MIETI: Millaisia haastavia tilanteita työpaikalla kohtaat? Miten niitä ratkaistaan? Missä vaiheessa haluat, että opettaja tulee auttamaan?

Maahanmuuttajien ohjaaminen:

https://ohjaan.fi/wp-content/uploads/2017/10/MAAHANMUUTTAJAA-OHJATEN-ARJEN-HAASTEITA-JA-RATKAISUEHDOTUKSIA_kuvat.pdf

Arjen ohjaushaasteita: https://ohjaan.fi/wp-content/uploads/2017/09/Arjen_ohjaushaasteita.pdf

Onnistuneen ohjauksen periaatteet: https://ohjaan.fi/wp-content/uploads/2017/09/Onnistuneen_ohjauksen_periaatteet.pdf

Testaa millainen ohjaaja olet: <https://ohjaan.fi/testaa-millainen-ohjaaja-olet/>

Vinkkejä erityiseen tukeen

Ohjaaminen ja palautteen antaminen

- Ohjaa opiskelijaa kysymyksillä, anna hänen itse oivaltaa, mitä asian parantamiseksi voi tehdä
- Palautetta annetaan koko työelämässä oppimisen jakson ajan
- Opiskelijan tulee tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava ennen kuin hän voi näyttää osaamisensa

MIETI: Kuinka usein opiskelija tarvitsee palautetta?
Miten ja mistä asioista annat palautetta?
Vaikuttaako opiskelijan persoona ohjaukseen ja palautteeseen?

3. Työpaikkaohjaaja osaamisen arvioijana

Laki ammatillisesta koulutuksesta (531/2017)

52 §

Osaamisen osoittaminen

Tutkinnon osien edellyttämä ammattitaito ja osaaminen osoitetaan tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa (näyttö).

Näytössä opiskelija osoittaa, miten hyvin hän on saavuttanut tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon tai osaamisen.

54 §

Osaamisen arvioijat

Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain koulutuksen järjestäjän nimeämät kaksi arvioijaa.

Toinen arvioijista on opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja ja **toinen työelämän edustaja.**

Työelämässä oppiminen - hyväksyty

- Näytön voi aloittaa, kun opiskelija on saavuttanut tutkinnon perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset
 - Yhdessä työpaikkaohjaajan kanssa käydään läpi, mitä työtehtäviä näytössä on tehtävä, mitkä ovat ammattitaitovaatimukset ja niihin liittyvät arviointikriteerit
- Opiskelijan osaamista arvioidaan näytössä monipuolisesti arviointikriteereiden perusteella
- Arviointiaineistoa kerätään systemaattisesti arviointilomakkeeseen, jonka opiskelija tuo työpaikkaohjaajalle
- Jos näytön aikana työ- tai asiakasturvallisuus vaarantuu tai näytöstä on aiheutumassa merkittävää taloudellista vahinkoa, on ohjaavan opettajan tai työelämän edustajan velvollisuus keskeyttää näyttö

Lue lisää “Näytöt ja osaamisen arviointi”

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opas/4343283/tekstikappale/4395828>

Osaamisen arvioijat

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on perehdyttää työelämää edustavat arvioijat osaamisen arviointiin. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan, mitä hallintolain 27-29 §:ssä säädetään.

Opettaja

Työpaikkaohjaaja

Riittävä ammatillinen osaaminen suhteessa tutkinnon tai koulutuksen perusteisiin ja erityisesti arvioitavaan tutkinnon tai koulutuksen osaan tai yhteisen tutkinnon osan osa-alueeseen

Arvioijien valintakriteerit

Perehtyneisyys lähtökohtiin ja arvioitavan tutkinnon tai koulutuksen perusteisiin

Riittävä ammattitaito arvioitavalla ammattialalla

Näytön sisällön suunnittelu

Näytön sisältö suunnitellaan tutkinnon osan **ammattitaitovaatimuksien** ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteiden **mukaan jäseneltynä**

Opiskelija laatii näytön **suunnitelman Wilmaan** ajoissa

Opettaja hyväksyy tai **palauttaa** suunnitelman täydennettäväksi

Näytön toteutus

Näytön ajankohdat ja muut ammattitaidon osoittamistavat suunnitellaan kunkin opiskelijan kohdalla erikseen

Näyttöjen käytännön järjestelyt ja aikataulut suunnitellaan siten, että ne soveltuvat mahdollisimman hyvin opiskelijan ja työpaikan normaaliin toimintaan

Näytön kesto vaihtelee tutkinnon osan vaatimustason ja opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti

Näyttö toteutetaan usein samalla työpaikalla, jossa työelämässä oppiminen on toteutettu

Opiskelija osoittaa osaamisensa käytännön työtilanteissa tai työprosesseissa **näytöissä**

Lisäksi tutkinnon perusteissa voidaan edellyttää:

1. Kirjallisten dokumenttien tuottamista

- Kirjalliset dokumentit syntyvät pääsääntöisesti käytännön työtehtävien yhteydessä
- Näitä voivat olla esimerkiksi projekti-suunnitelma, hoitosuunnitelma tai työsuunnitelma

2. Erillispätevyksien suorittamista

- Lähtökohtaisesti erillispätevyksien suorittaminen on osaamisen osoittamista hankkimista, ei osaamisen osoittamista - mm. hygieniapassi, EA1-kortti, tulityökortti ja anniskelupassi

Miten hankit tietoa arvioinnin pohjaksi?

- Havainnoi työn tekemisen taitoa
- Keskustele työtehtävistä
- Pyydä esim. asiakkaalta ja muulta työyhteisöltä palautetta
- Videoi opiskelijan toimintaa tietoturvamääräykset huomioiden
- Arvioi opiskelijan mahdolliset kirjalliset tehtävät

MIETI:
Millaisia menetelmiä/
keinoja käytät hankki-
aksesi tietoa arvioinnin
pohjaksi? Mitä uusia
menetelmiä voisit
ajatella ottaa käyttöön?

Tutkinnon osan kaikki ammattitaitovaatimukset – mitä näytössä pitää osata! Yksittäinen ammattitaitovaatimus – mitä näytössä pitää tehdä!

Arviointi – millä tasolla osaaminen on?

Tyydyttävä 1

- Opiskelija työskentelee tavanomaisissa tehtävissä, mutta tarvitsee vielä ohjausta toiminnoissaan
- Käyttää työhönsä liittyviä keskeisimpiä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja, mutta **tarvitsee ohjausta tiedon hankinnassa ja soveltamisessa**

Tyydyttävä 2

- Selvästi yltää yli tyydyttävän 1 arviointiasteikon, mutta ei hyvän 3 tasolle

Hyvä 3

- Opiskelija tekee annetut tehtävät omatoimisesti, huolehtii työtehtävistään alusta loppuun ja **vastaa omasta työosuudestaan**
- **Etenee sujuvasti** työvaiheesta toiseen ja käyttää työhönsä liittyviä työmenetelmiä, työvälineitä ja materiaaleja omatoimisesti

Hyvä 4

- Selvästi yltää yli hyvän 3 arviointiasteikon, mutta ei kiitettävän 5 tasolle

Kiitettävä 5

- Hankkii ja käyttää työssä tarvittavaa tietoa omatoimisesti. Opiskelija työskentelee itsenäisesti ja tunnollisesti, on aktiivinen ja tekee omalla vastuualueellaan **omatoimisesti muitakin kuin annettuja työtehtäviä.**
- **Selviää uusistakin tilanteista ammattimaisesti**, etenee työssään järjestelmällisesti ja sujuvasti sovittaen oman työnsä työympäristön muuhun toimintaan
- Valitsee työhönsä sopivimmat työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit ja käyttää niitä **sujuvasti vaihtelevissa työtilanteissa**
- **Perustelee** työhön liittyviä ratkaisujaan hankkimansa tiedon pohjalta.
- **Arvioi** sekä kehittää työskentelytapojaan ja työympäristöään

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa arviointina hyväksytty ja hylätty

Itsearviointitaitojen kehittämiseksi opiskelijalle annetaan mahdollisuus suorituksensa itsearviointiin.

Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin tai siitä annettavaan arvosanaan

Huom! Joissakin tutkinnon perusteissa oman toiminnan, työstä suoriutumisen tai työn tuotosten arviointi on yksi arvioinnin kohde

Arvioinnista päätäminen

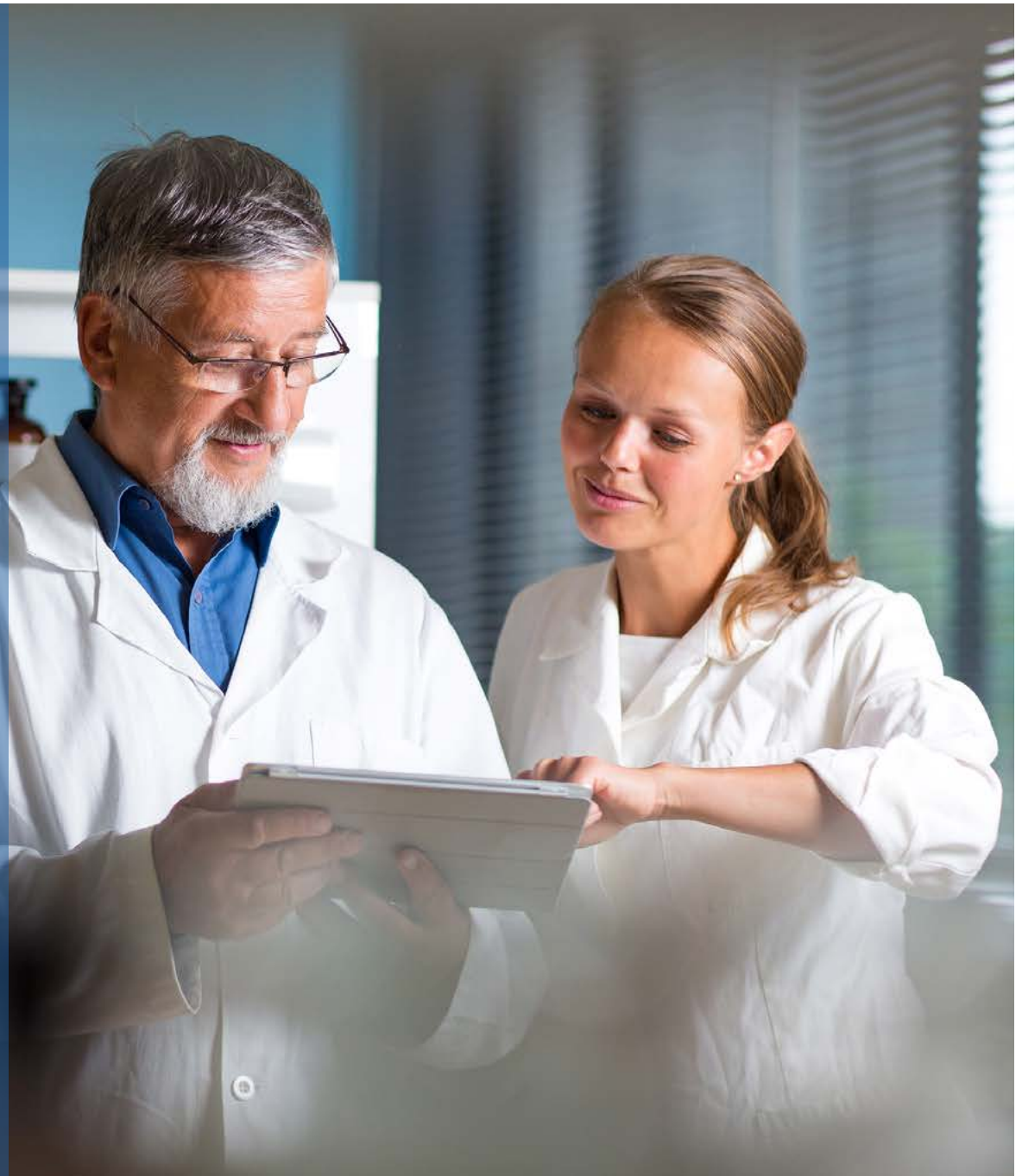
Arviointia ennen opiskelijalle annetaan mahdollisuus itsearviointiin – opiskelijalla ei kuitenkaan ole velvoitetta arvioida omaa osaamistaan

Arviointikeskustelu pidetään noin viikon kuluessa näytön päättymisestä

Opiskelija ei osallistu arvioinnista päättämiseen, vaan hänet on ohjattava muualle odottamaan päätöksenteon ajaksi

Arvioinnista päättävät opettaja ja työpaikkaohjaaja

Arvioijat varmentavat allekirjoituksillaan arvointipäätöksen

Arvioinnista tiedottaminen

**Opettaja tiedottaa opiskelijaa arviointipäätöksestä
(tutkinnon osan arvosanasta)**

Opiskelija allekirjoittaa arviointipöytäkirjan

**Opettaja tiedottaa hylätyn näytön uusimis- ja
hyväksytyn näytön korottamismenettelystä sekä
arvioinnin tarkistamis- ja oikaisumenettelystä**

**Opiskelijalla
on oikeus
saada kopio
dokumenteista**

A person in a white lab coat is holding a pair of glasses over a document. The person's hands are visible, and they are looking down at the document. The background is a blurred white surface.

Hylätyn uusiminen ja hyväksytyn korottaminen

Koulutuksen järjestäjä

- Järjestää mahdollisuuden osaamisen osoittamisen uusimiseen, jos osaamisen arviointi on hylätty
- Järjestää mahdollisuuden myös hyväksytyn arvosanan korottamiseen
 - Opiskelijan kanssa arvioidaan, millaista lisäosaamista hän tarvitsee, miten kehittää ammattitaitoaan ja milloin mahdollisesti voi tulla osoittamaan osaamisen uudelleen

Mikäli arvioinnissa on tapahtunut selvä virhe, arvioijat voivat suorittaa uuden arvioinnin ilman arvioinnin tarkistamista tai oikaisupyyntöä (itseoikaisu).

1. Arvioinnin tarkistaminen – arvioijilta

- Opiskelijalla on oikeus pyytää osaamisen **arvioinnin tarkistamista** arvioijilta **14 päivän kuluessa, kun saanut tiedon** arvioinnista
- Arvioinnin tarkistamista on pyydetävä **kirjallisesti**
- Arvioijat tekevät päätöksen arvioinnin tarkistamisesta ilman aiheetonta viivytystä

2. Arvioinnin oikaisu – työelämätoimikunnalta

- Opiskelijalla on oikeus pyytää **oikaisua** arvioinnin **tarkistuspyynnön perusteella annettuun päätökseen 14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista
- Oikaisua pyydetään **kirjallisesti**
- Oikaisua osaamisen arviointiin pyydetään ensisijaisesti siltä **työelämätoimikunnalta**, jonka toimialaan suoritettava tutkinto kuuluu

Linkki työelämätoimikuntien esitteeseen:
<https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/tyoelamatoimikunnan-esite.pdf>

Kiitos!

The End

Parasta Palvelua

Opetus- ja kulttuuriministeriö

